

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs X. En Dilectus meus loquitur mihi: surge, proper amica mea,
columba mea, sormosa mea, & veni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Etus iste nascendo ascendere, atq; deinceps prædicando, moriendo, resurgendo, in cœlum ascendendo sicq; per totam orbem Euangelij sui legem spargendo, diu oppositum, quotidie per gratiam baptismi destruere peccati originalis parietem.

Fenestræ & Cancelli per quos dilectus in pariete actualis peccati prospicit sunt Euangeliorum, & Apostolorum, aliorumq; Patrum documenta & exempla.

Porro fenestræ & cancelli in pariete actualis peccati, per quos quotidie prospicit dilectus iste, sunt Euangeliorum & Apostolorum, cæterorumq; sanctorum Patrum exempla & documenta; ibi quidem fenestræ, vbi scientiæ & intelligentiæ lumen cordibus nostris infundunt, vt videre possumus, qualiter cuiusq; peccati parietem inter nos & Deum positum amoueamus; Cancelli verò eo loco vbi ex eorum scriptis Deum ad nos respicientem per contemplationis virtutem ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus, vt dum futuræ vitæ gloriam vel pœnam attendimus, peccati parietem à Deo nos separantem, quotidie destruere laboremus.

1. Cor. 13.

Parietis post quem dilectus dicitur stare significat naturam humanam assumptam, cancelli & fenestræ per quos ad nos prospicit diuinitatem eius innuunt.

Amplius. Veniens in carne Dei filius, stetit post parietem mortalitatis nostræ, prospiciens ad nos per fenestras & cancellos diuinitatis suæ; quin etiam Deus claruit ex miraculorum potentia, & tamen latuit ex humanæ passibilitatis natura. Qui enim per fenestras & cancellos prospicit, nec totus videatur, nec totus non videtur: sic nimirum

& Redemptor noster in carne veniens Deum se ex miraculis ostendit, ex passionibus verò occultauit. Post parietem ergo humanæ passibilitatis stetit, quia ex humanitate occultus inter homines, non vt Deus venit; per fenestras verò & cancellos prospexit, quia miseratione diuina toti generi humano perennia salutis dona dictauit. Et quia delictam quam intus misericordiæ suæ intuitu attraxit, foris quoq; prædicationis verbo instruxerit, eandem subdendo manifestet.

VERSVS X.

En Dilectus meus loquitur mihi: surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.

Locutio ista dilecti tripliciter distinguitur pulchritudine & ordine appellationis, adhortationis, & causæ: appellationis quidem dum dicit *amica mea, columba mea, formosa mea*; adhortationis verò dum dicit, *surge, propera, veni, causæ*, dum dicit, *iam enim hyems trāsijt, imber abiit & recessit, flores apparuerunt, tempus putationis aduenit*. Pulchritudo quippe appellationis est, dicere *amicam, columbam, formosam*; pulchritudo adhortationis, *surge, propera, veni*; pulchritudo causæ, *hyemē & imbrem recessisse flores apparere, tempus putationis adesse, vocem turturis auditam esse, ficus protulisse grossos suos, vineas florentes odorem dedisse*.

Locutio dilecti tria in se continet, appellationem dilectæ, adhortationem, & causam vt triusq;

Ordo

Locutionē dilecti pulchritudinē itemq; ordinem in appellatione dilectæ, adhortatione eius & causâ A-triufq; cōtinere declaratur.

Ordo verò non sine consideratione disponitur in hac appellatione, adhortatione & causâ : in appellatione quidem, dum primo dicit *amicam*, deinde *columbam*, postremo *formosam*; in adhortatione vero primo *surge*, dein *propera*, postremo *veni*: porro in causâ primo loco *hyems transijt*, secundo *imber recessit*, tertio *flores apparuerunt* quarto *tempus putationis aduenit*, quinto *vox turturis audita est in terrâ nostrâ*, sexto *ficus protulit grossos suos*, septimò *vineæ florentes odorem dederunt*. Causa nãq; adhortationis huius quâ monetur dilecta surgere, properare, venire, sunt hyemis & imbris recessus, florum apparitio, & tempus putationis; vox turturis, & ficus proferentes grossos suos, vineæq; florentes.

Locutio ista Dilecti vnde procedat.

Sed videndum vnde locutio ista procedat: supra dixerat, *vox Dilecti mei*, quam vocem scripturam sanctam diximus, tota enim diuina pagina vox Dei est, per quam audit legendo dilecta saltus induti pariete mortalitatis nostræ, & loquentis ad se per fenestras & cancellos miraculorum & doctrinarum. Nam quoties scripturas sanctas videmus vel legimus, Deus ad nos vel nobiscum loquitur. Hoc ergo modo loquentem ad se dilectum, dilecta id est Ecclesia siue quæuis fidelis anima aduertit, quando diuinæ dispensationis ordinem, sacramentorum religionem, præceptorum diuinorum vtilitatem audit, legit, intelligit.

Verum ipse dilectus veluti de salute dilectæ sollicitus in huiusmodi locutione assumit sibi officium boni oratoris, vt audientem tribus attrahat modis, hoc est vt faciat attentam, docilem, beneuolam: nam dum non semel, sed ter inclamitat dicens, *surge, propera, veni*; ac si dicat non segniter, sed celeriter & studiosè te offer, veluti aliquid rarum & insolitum auditura, attentam facit; cum verò vocabulo dilectionis & gratiæ frequenter appellat dicens, *amica mea, columba mea, formosa mea*, beneuolam reddit, vt maiorem patriat voluntatem præparandi & audiendi. Porro causam huius aduocationis cum docet distincte per numerum dicendo, *iam enim hyems transijt, imber abiit & recessit, flores apparuerunt, tempus putationis aduenit, vox turturis audita est in terra nostrâ, ficus protulit grossos suos, vineæ florentes odorem dederunt*, docilem facit, vt agnoscat tempus magnæ salutis & gratiæ, quod debeat cum magnâ veneratione & gaudio suscipere.

Et hoc est magnæ pietatis indicium, quâ ad nos frequenter intendit dilectus iste *per fenestras & cancellos infinitæ clementiæ suæ stans post parietem malorum nostrorum, quasi nubem ne transeat oratio oppositam*, loquens quotidie & admonens quatenus, istum parietem vel hanc nubem ariete virtutum & afflatu sancti spiritus dissipemus.

Quid ergo loquitur Dilectus dilectæ? *surge, inquit, propera, amica mea,*

Dilectus in hac locutione sua imitatur officium boni oratoris, quod est auditorem reddere attentum, docilem, beneuolum.

Thren. 3.

mea, columba mea, formosa mea, & veni: surge per fidem, propera per spem, veni per charitatem: siue, surge per intentionem, propera per operationem, veni per contemplationem: hæc est enim totius tui cultus & religionis perfectio, credere, sperare, diligere; nam reliqua tria, videlicet, intentio, operatio, contemplatio ex his constituuntur. Si enim rectè credis, rectè quoque; ad bona agenda intendis; operaris verò propter spem præmij consequendi, subtilius autem contemplaris, quo magis ad Deum per charitatem subleuaris.

Totius religionis perfectio consistit in tribus, in surgendo properando veniendo.

Quid sit esse Amicam.

Et hoc facere poteris, si amica fueris, hoc est si abiecto errore infidelitatis mihi per fidem reconciliaris; si columba fueris, hoc est si simpliciter vixeris, si neminem læseris, & tuis tantum contenta fueris, spe futuræ remunerationis, vel si fragilitate aliqua compellente de arcâ, hoc est Ecclesiâ malè agendo exieris, non in sæculo remaneas, sed citius reuertaris ferens ramum oliuæ in ore, hoc est spem habens misericordiæ per confessionem & modum pœnitentiæ.

Quid sit esse columbam.

Si formosa fueris, hoc est si dilectione Dei solâ seruens omnes mûdi curas, vel si qua pulchritudinem mentis tuæ inficere possunt, postposueris, vt non lippientes Liæ oculos, sed formosam & pulchram Rachelis faciem habens in illam supernæ beatitudinis maiestatem, quæ Deus est purgato mentis oculo intendere possis.

Quid sit esse formosam.

VERSVS XI. & XII.

Iam enim hyems transijt, imber abiit & recessit.

Flores apparuerunt in terra nostrâ: tempus putationis aduenit: vox turturis audita est in terra nostra.

CVr autem ad hæc tantopere se cinuit? Quia frigus infidelitatis, & tempestas cæcitatatis & ignorantia, quæ totam mundi obduxerat faciem, recesserunt; & flores apparuerunt, id est initia bonorum operum iam pullulare cœperunt, & tempus putationis aduenit, hoc est consilium & regula, vitia & peccata amputandi tempore gratiæ iam habentur. Vox quoque; turturis audita est, id est sonus prædicationis, ex qua resonant consilia, præcepta, & exempla castitatis, solitariæ conuersationis, supernæ speculationis & pœnitentiæ, quæ omnia exprimit turtur castus & gemebundus, amator solitudinis & nidificans in excelsis. In ipso namque; principio Euangelicæ vocis clamat Turtur verbis & moribus, siue ipse Dominus Iesus Christus virginitatis filius, siue ipsa eius genitrix Beata Virgo Maria, siue præcursor ipsius Beatus Iohannes Baptista. Denique; ipse Dominus de Virgine natus castitatis est prænuntius, solitudinem consecrat in desertum ductus, contemplatione monet studendum in monte orans, ad pœnitentiam hortatur quasi gemebunda voce proclamans,

Quid per hyemem & imbrem qui transijt, flores qui apparuisse putationis tempus quod apparuisse dicitur intelligatur.

Per vocem turturis quæ audita dicitur sonus Euangelicæ prædicationis significatur.